

Projekts: „Tukuma novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana projektu īstenošanai” ieviešanas pakalpojumi” (2011/69/ESF)

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

PĀRSKATS

Par Tukuma novada pašvaldības iestāžu, pagastu pārvalžu un aģentūru pieredzi un vajadzībām ES struktūrfondu apgūvē un tām atbilstošākiem ES un citiem ārvalsts finanšu palīdzības instrumentiem

ESF Projekta „Tukuma novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana projektu īstenošanai” ieviešanas pakalpojumi” ietvaros (2011/69/ESF)

Izpildītājs:

Valsts SIA „Vides projekti”

Reģ.Nr.: 40003349929

Juridiskā adrese:

Šmerļa iela 3, Rīga, LV 1006

Pasūtītājs:

Tukuma novada dome

Reģ.Nr. 90000050975,

Juridiskā adrese:

Talsu iela 4, Tukums,

Tukuma novads, LV-3101

100% no Projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

Šis dokuments ir veidots ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda atbalstu. Par dokumenta saturu atbild Tukuma novada Dome

Rīgā 2011

Satura rādītājs

Ievads	3
I. Pārskats par veikto anketēšanu.....	4
II. Tukuma novada pašvaldības vajadzībām atbilstošākie Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu palīdzības instrumenti.....	10
PIELIKUMI:	
Nr.1 Tukuma novada iestāžu saraksts un aptaujas anketas veidne.....	25
Nr.2 Iestāžu iesūtītās aptaujas anketas.....	33
Nr.3 Angļu valodas uzdevuma veidne	66

Ievads

Pārskats ir sagatavots pamatojoties uz Līgumu, kas noslēgts starp Tukuma novada domi, kā Pasūtītāju un valsts SIA „Vides projekti”, kā Izpildītāju, ESF projekta „Tukuma novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana projektu īstenošanai” ietvaros. Saskaņā ar noslēgtā Līguma tehnisko specifikāciju Izpildītājam līdz 2011.gada 30.decembrim ir jāveic izpēte, kura ietver vietējo pagastu pārvalžu, pašvaldību iestāžu un aģentūru aptauju par to vajadzībām, iepriekšējo pieredzi struktūrfondu apgūvē, esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem, kā arī jāveic Tukuma novada pašvaldības vajadzībām atbilstošāko Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu apzināšanu. Aktivitātes gaitā Izpildītājam bija uzdevums sagatavot aptaujas anketas, veikt aptauju un apkopot aptaujas rezultātus.

Iepazīstoties ar Tukuma novada pieredzi ES fondu apgūšanā, konstatējām, ka Eiropas Savienības plānošanas periodā no 2007. līdz 2013.gadam Tukuma novadā tiek īstenoti aptuveni 43 ES finansēti projekti, no kuriem 16 jau ir īstenoti, bet 13 ir nobeiguma fāzē, kurus plānots pabeigt 2011.gada nogalē un 2012.gada pirmajos mēnešos.

Tukuma novada iestādes pārsvarā īsteno Latvijas decentralizēti administrētos ES struktūrfondu projektus, tādus, kā Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Eiropas Sociālais fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonds. Šo struktūrfondu apgūves rezultātā, Tukuma novadam ir bijusi iespēja attīstīt un uzlabot infrastruktūru, kas vērtējami atzinīgi iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanai. Tomēr salīdzinoši maz novadā tiek īstenoti projekti izglītības un kultūras jomā, tādus virzienus kā skolu izglītība (*Comenius*), profesionālā izglītība (*Leonardo da Vinci II*) un pieaugušo izglītība (*Grundtvig*), kā arī sociālajā jomā.

Pozitīvi ir vērtējams fakts, ka, lai arī vairums no ES fondu projektiem tiek īstenoti Tukuma pilsētā, tomēr katrā no novada pagastiem tiek ieviesti nozīmīgi infrastruktūras uzlabošanas projekti, kā ūdenssaimniecības attīstības, sabiedrisko iestāžu, ceļu būvniecība, rekonstrukcija, labiekārtošana, vai aprīkojuma sagāde. Šāda projektu ieviešana decentralizācija ļauj novadam attīstīties vienmērīgi un nodrošināt iedzīvotāju vajadzības arī perifērijā.

I. Pārskats par veikto anketēšanu

Valsts SIA „Vides projekti” šā gada decembra mēnesī veica Tukuma novada pašvaldību iestāžu, aģentūru un sadarbības partneru (turpmāk tekstā – respondenti) anketēšanu. Respondentu saraksts un aptaujas anketas redakcija tika saskaņota ar Tukuma novada domes kontaktpersonu līguma izpildē. Kopumā tika izsūtītas 48 aptaujas anketas. Respondentu saraksts un aptaujas anketas forma pievienoti Pārskata pielikumā Nr.1. Respondentu aktivitāte vērtējam kā samērā zema, tikai 15% no visu respondentu skaita iesūtīja aptaujas anketas. Pamatojoties uz zemo aktivitāti tika veikta respondentu aptauja pa tālruni par būtiskākajiem anketas jautājumiem, kas palīdzētu organizēt plānotās apmācības.

Izvērtējot respondentu iesūtītās aptaujas anketās un telefoniski sniegto informāciju tika iegūti rezultāti, pa jautājumu grupām:

- 1) pieredze ES fondu projektu ieviešanā;
- 2) zināšanas par ES fondiem un to vadību;
- 3) sadarbība ar Tukuma novada domi ES projektu sagatavošanā un ieviešanā.

1. Pieredze ES fondu projektu ieviešanā

Vairums no aptaujātajiem respondentiem iepriekšējo pieredzi ES fondu projektu ieviešanā vērtē kā pozitīvu, kas ļauj attīstīties piesaistot papildus līdzekļus. Problēmas ar kādām ir sastapušies respondenti ieviešot, vai piesakoties ES fondu projektiem ir dalāmas dažāda rakstura kategorijās:

- 1) laika trūkums - īss projektu pieteikumu sagatavošanas laiks finansējuma saņemšanai un nepietiekams projektu ieviešanas laiks, lai apgūtu finansējumu;
- 2) izmaiņas saistošajos normatīvajos aktos no projekta pieteikuma izstrādāšanas brīža līdz tā īstenošanai un LR tiesību normu pretrunas;
- 3) „Partnerības projektos” nav skaidri definēti noteikumi un kompetences starp partneriem;
- 4) sarežģīta atskaitīšanās kārtība;

- 5) zema administratīvā kapacitāte, profesionālu projektu vadītāju trūkums, kas var nodrošināt pilnu projekta ieviešanas pakalpojumu.
- 6) kapitālieguldījumu nepieciešamība infrastruktūras projektu pieteikumu sagatavošanai (topogrāfijas, tehniskās izpētes un tehniskās dokumentācijas sagatavošana);
- 7) ES fondu ieviešanā un uzraudzībā iesaistīto iestāžu nekonsekventa rīcība, piemēram, tiesību normu atšķirīgā interpretācijā.

Respondentu iepriekšējā pieredze ES fondu projektu īstenošanā, vairākumā gadījumu ir bijusi no 1-3, vai no 3-5 gadiem, tātad projektu ieviešanas pieredze saistīta ar ES plānošanas periodu no 2007. līdz 2013.gadam. Iesaistīto darbinieku skaits ir bijis aptuveni 5 darbinieki, izņemot atsevišķus ESF projektus.

Kā sadarbības partneri ir minētas dažādas partneru kategorijas, atbilstoši projekta specifikai. Kā biežāk minētie sadarbības partneri ir: Tukuma novada dome, Izglītības pārvalde, citas pašvaldības, augstskolas, līdzvērtīgas izglītības iestādes citās pašvaldībās, pašvaldības uzņēmumi, privātie uzņēmumi, Izglītības un zinātnes ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Latvijas Investīciju attīstības aģentūra, Lauku atbalsta dienests un c.

Turpmāko darbību ES fondu finansējuma apgūšanā respondenti vērtē pozitīvi un ir izteikuši savas ieceres, kuras nākotnē varētu apgūt ar ES finansējuma piesaisti, kas ir atbilstošas, katras iestādes īstenojamajai darbībai:

- 1) izglītības iestādes vēlas uzlabot mācību aprīkojumu mācību procesa pilnveidošanai, kā arī realizēt atbalsta pasākumus audzēkņiem/skolēniem un profesionālās kvalifikācijas celšanu skolotājiem. Tās iestādes, kurās nav notikusi ēku un infrastruktūras rekonstrukcija vai modernizācija, vēlas to īstenot. Respondenti ir minējuši iespēju izmantot alternatīvos energoresursus, lai samazinātu iestādes izdevumus, kā arī uzlabot rotaļu laukumus un kopumā iestādes labiekārtojumu.
- 2) pagastu pārvaldes galvenokārt vēlas uzlabot pagastu infrastruktūru un labiekārtojumu, kā arī sakārtot ceļus un ietves un labiekārtot bērnu laukumus.
- 3) iestādes, kas pārstāv kultūras, izglītības un sporta jomas, vēlas īstenot dažādus pasākumus un aktivitātes jauniešiem un citām interešu grupām.

2. Zināšanas par ES fondiem un to vadību

Respondentiem tika uzdoti jautājumi, lai noskaidrotu to viedokli par ES fondu apguves veicinošiem faktoriem, par zināšanām un prasmēm ES fondu līdzekļu piesaitē un projektu praktiskā īstenošanā.

Respondentiem tika uzdoti šādi jautājumi, lai novērtētu, kas viņuprāt veicinātu ES fondu apguvi savā iestādē:

- a) regulāra informācija par ES fondu aktivitātēm;
- b) ciešāka sadarbība ar Tukuma novada domi un tās atbalsts;
- c) līdzfinansējuma pietiekamība;
- d) zināšanu uzlabošana projektu īstenošanā.

Visaugstāk un vienlīdz svarīgi tika novērtēts nepieciešamā līdzfinansējuma pietiekamība un regulāra informācija par ES fondu aktivitātēm. Kā svarīgu faktoru respondenti ir vērtējuši sadarbību ar novada domi, kā arī zināšanu uzlabošanu projektu īstenošanā.

Aptaujas ietvaros tika novērtēta respondentu individuālā informētības pakāpe par pārstāvētās iestādes iespējām īstenot ES fondu projektus. Aptaujas rezultātā ir secināms, ka vairākumam iestāžu ir aktuāli piesaistīt ES fondu finansējumu un vairākums arī zina, kur meklēt informāciju par ES fondu projektu aktualitātēm, bet nezina, vai zina tika daļēji, kā iestāde var ņemt dalību konkrēta projekta uzsākšanai. Par to liecina arī vairākums atbilžu, ka zināšanu kā pieteikties ES fondu projektam pietiek tikai daļēji.

Respondenti savas zināšanas projektu vadībā un ieviešanā novērtē kā viduvējas. Līdz ar to jāuzlabo praktiskās zināšanas pieejamās informācijas par ES fondu projektiem pielietošanā, jo pārsvarā katrai projektu aktivitātei ir savs normatīvais regulējums - ministru kabineta noteikumi, vadlīnijas vai cits, kas nosaka aktivitātes uzdevumus, mērķus, finansējuma saņēmējus, kā arī pieteikšanās nosacījumus ar pieteikuma formu veidlapām.

Respondentiem tika uzdots novērtēt zināšanas ar ES fondu projektu apgušanu saistītās jomās, kā:

- a) projekta iesniegumu sagatavošana;
- b) projektu vadība;
- c) projekta grāmatvedības uzskaitē;
- d) iepirkumu procedūras un to praktiskā pielietošana;
- e) projekta lietvedība;
- f) līgumu veidu izvēle, noformēšana;
- g) publicitātes noteikumi un sabiedrības informēšana;
- h) specializētās angļu valodas pielietošana projektu sagatavošanā un īstenošanā.

Viszemāk respondenti savas zināšanas ir novērtējuši specializētās angļu valodas pielietošanā projektu sagatavošanā un īstenošanā. Specializētās angļu valodas pielietošana galvenokārt nepieciešamas pārrobežu sadarbības projektos. Latvijas administrētajos ES struktūrfondu (KF, ERAF, ESF, EZF, EFLA) projektos darba valoda ir latviešu valoda. Ņemot vērā to, ka Tukuma novadā lielu iestāžu īpatsvaru veido izglītības iestādes, būtiski ir celt to kapacitāti projektu īstenošanā mūžizglītības programmās, kā arī dažādās pārrobežu sadarbības programmās. Šajās programmās būtiska loma ir angļu valodas prasmēm, jo projektos ir vairāki sadarbības partneri citās valstīs un līdz ar to darba valoda ir angļu.

Zemu tika novērtēta arī grāmatvedības uzskaites zināšanas. Vērtējumu noteikti ir ietekmējis tas, ka atbildes galvenokārt ir snieguši iestāžu vadītāji, bet ne grāmatveži. Nereti projektu īstenošanas vadlīnijās nav skaidrojuma par grāmatvedības veikšanas metodēm, bet ir norādījums, ka projekta izdevumiem ir jābūt skaidri identificējamiem un nodalītiem no pārējiem iestādes izdevumiem. Jāatzīmē, ka pārrobežu projektos ir samērā sarežģīta kārtība izdevumu uzskaitē un atskaitīšanās par veiktajiem izdevumiem. Līdz ar to ir ļoti svarīgi veikt projektu ieviesēju atbildīgo personu apmācības, vai instruktāžu par grāmatvedības uzskaites veikšanu ES finansētajos projektos atbilstoši īstenojamajai programmai, minot arī labās prakses piemērus.

Viduvēji ir vērtētas zināšanas projektu pieteikumu sagatavošanā. Līdz ar to ir būtisks skaidrojošais darbs ES fondu normatīvās bāzes pielietošanai un praktiskā projektu pieteikumu, kā arī to pielikumu sagatavošanā.

Respondenti viduvēji ir vērtējuši arī zināšanas iepirkumu veikšanā, projektu lietvedībā, kā arī līgumu veidos un noformēšanā. Viena no atbildīgākajām no iepriekš nosauktajām jomām projektu īstenošanā ir iepirkuma procedūru veikšana. Tas ir būtisks atslēgas posms, gan no projekta praktiskā gan finansiālā viedokļa. Jo pareiza un profesionāla darbu izpildītāja atlase nosaka laba darba rezultāta iegūšanu (īpaši jāatzīmē būvniecība), bet procesuāli pareiza iepirkuma veikšana ir svarīga, lai varētu tikt attiecinātas projekta izmaksas. Nepareizi veiktas iepirkuma procedūras rezultātā projekta izmaksām var pielietot finanšu korekciju, saskaņā ar 2011.gada 21.jūnija Finanšu ministrijas dokumentu „Vadlīnijas par finanšu korekcijas piemērošanu Eiropas Savienības projektos”. Līdz ar to būtiski ir uzlabot un nemitīgi papildināt finansējuma saņēmēju zināšanas iepirkumu veikšanā.

Respondentiem tika uzdots jautājums par zināšanu pilnveidošanu ar ES fondu projektu apgūšanu saistītās jomās un vai tas uzlabotu pārstāvētās iestādes kapacitāti projektu īstenošanā. Vairākums atbildēja apstiprinoši, komentējot atbildi, ka tas celtu darbinieku kvalifikāciju. Citas iestādes, galvenokārt izglītības iestādes, piekrīt daļēji, jo uzskata, ka primāri izglītības iestādēm ir veikt pedagoģisko darbu, bet projekta īstenošanai jāpieņem profesionāls projekta vadītājs.

3. Sadarbība ar Tukuma novada domi ES projektu sagatavošanā un ieviešanā

Lai novērtētu novada iestāžu sadarbību ar Tukuma novada domi, respondentiem tika uzdots novērtēt iepriekšējo sadarbību ES fondu projektu jomā, paskaidrojot sniegto atbildi. Vairumā atbilžu bija pozitīvas un respondenti vērtējuši domē strādājošos, kā kompetentus un profesionālus, kā arī augsti vērtē līdzfinansējuma pieejamību projektu īstenošanai.

Ar aptaujas anketas palīdzību tika noskaidrots, vai iestādes ir informētas par kontaktpersonu Tukuma novada domē ES projektu īstenošanas jautājumos un par Tukuma novada domes sniegto atbalstu projektu īstenošanā. Vairākums no respondentiem ir par šiem jautājumiem informēti un ir ieguvuši pozitīvu sadarbības pieredzi.

II Tukuma novada pašvaldības vajadzībām atbilstošākie Eiropas Savienības un citu ārvalstu finanšu palīdzības instrumenti

Pārskats par ES fondiem un citiem finanšu palīdzības instrumentiem, kuri būtu piemēroti Tukuma pašvaldībai, un tās pakļautībā un pārraudzībā esošajām iestādēm ir sagatavots Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. *IDP/1.5.2.2.3/11/APIA/SIF/034/23 „Tukuma novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana projektu īstenošanai”* ietvaros, un pamatā ir balstīts uz projekta ietvaros veikto Tukuma pašvaldības, un tās iestāžu atbildīgo darbinieku anketēšanu un individuālām daļēji strukturētajām intervijām, kuras notika šā gada laika posmā no 12. līdz 30.decembrim.

1. Pieejamo ES fondu vispārīgs raksturojums

Eiropas Savienības darbība tās mērķu sasniegšanai tiek finansēta ar dažādu programmu un fondu palīdzību. Vadoties no šo programmu administrēšanas viedokļa, tās kopumā var iedalīt trīs lielās grupās:

- 1) Kopienas programmas, kuras ietver tematiskos instrumentus atsevišķu politiku ieviešanai, Ģenerāldirektorātu budžeta līnijas;
- 2) Struktūrfondi un Kohēzijas fonds, no kuriem tiek sniegts atbalsts ES Kohēzijas politikas ietvaros reģionu ekonomiskajai un sociālajai attīstībai;
- 3) ES ārējās palīdzības programmas, kuru atbalsts ir vērsts uz ES kandidātvalstīm un trešajām valstīm.

Analizējot šīs grupas Tukuma novada vajadzību kontekstā, nozīmīgākās no tām ir, vispirms, Latvijai kā ES dalībvalstij pieejamie struktūrfondi un Kohēzijas fondi, bet tiem seko Kopienas centralizētās programmas.

Ņemot vērā, ka Tukuma novads jau šobrīd veiksmīgi īsteno daudzus ES struktūrfondu, Kohēzijas fonda, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Zivsaimniecības fondu (EZF) projektus, tad šī dokumenta ietvaros lielāku uzmanību ir paredzēts pievērst tieši Kopienas centralizēto programmu izmantošanas iespējām novadā esošo problēmu risināšanai.

Lai sekmīgi identificētu konkrētajai pašvaldības vai tās iestādes darbības sfērai atbilstošo finanšu instrumentu, jāatceras, ka katrs ES fonds ir izveidots noteiktas politikas ieviešanai, kura savukārt balstās uz ES tiesību aktu un normu kopumu - *acquis communautaire*, kas ir izejas punkts jebkurai ES politikai. Tādēļ vispirms ir jānosaka nozare, kuras attīstīšanai ir paredzēts izmantot ES finansējumu, un tad meklēt tai atbilstošo finanšu avotu.

2. Tukuma novada vajadzībām atbilstošākie Eiropas Komisijas un tās iestāžu administrētie fondi

Lai noteiktu tās ES politikas nozares, kuru finansējums būtu visatbilstošākās Tukuma novada vajadzībām, tika veikta „Tukuma novada integrētās attīstības programma 2011.-2017.gadam” (turpmāk – Attīstības programma) analīze, kā arī izvērtētas pašvaldības un tās iestāžu darbības sfēras.

Tukuma novada Attīstības programma, nosaka sekojošos trīs ilgtermiņa prioritātes:

- 1) Pieejama, kvalitatīva izglītība un kultūrvide un nodrošināta sociālā un veselības aizsardzība un aktīva dzīves vide.
- 2) Nodrošināta efektīva resursu pārvaldība.
- 3) Attīstīta transporta, sakaru, ūdenssaimniecības, vides un enerģētikas infrastruktūra un sakārtotas būves drošai dzīves videi un stabilai uzņēmējdarbībai.¹

Savukārt, pēc iepazīšanās ar 50 novada pašvaldības un tās iestāžu struktūru, var izdalīt sekojošas to darbības sfēras:

- 1) domes struktūrvienības un iestādes, kas īsteno vispārējo pārvaldes funkciju (kopskaitā 14);
- 2) dažādas izglītības iestādes, ieskaitot Novada izglītības pārvaldi, pirmsskolas un speciālās (kopskaitā 25);
- 3) iestādes un pašvaldības aģentūras (kopā 7), kuru darbība ir kultūra, tūrisms un sports;
- 4) pašvaldības kapitālsabiedrības (kopā 4), kuru darbība ir vērsta uz komunālo pakalpojumu sniegšanu, izņemot SIA „Irlavas Sarkanā Krusta slimnīca”, kura sniedz veselības aizsardzības pakalpojumus.

¹ „Tukuma novada integrētās attīstības programma 2011.-2017.gadam”, 129.lpp. Pieejams: www.tukums.lv

Turpmākajā šīs nodaļas izklāstā vispirms tiks apskatītas tās ES finansētās programmas, kuras ir atbilstošas pašvaldības struktūrvienību un iestāžu sadalījumam pa to darbības jomām. Nodaļas beigās ir apkopota informācija par Tukuma novadam piemērotāko ES finanšu instrumentu atbilstību pašvaldības ilgtermiņa prioritātēm. No dažādajām pašvaldības un tās iestāžu darbības jomām, kā visnozīmīgākā būtu izceļamas izglītība un kultūra. Izglītības un kultūras politiku jomu Eiropas Savienībā primāri administrē Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāts, un tās finansēšanā 2007. – 2013. gada plānošanas periodā nozīmīgākās programmas ir apskatītas turpmākajā izklāstā.

Mūžizglītības Integrētā darbības programma, kuras ietvaros 2007.-2013.gada periodā ir pieejami 7 miljardi eiro². Tā ietvara programma, kura iekļauj sekojošus virzienus:

- 1) Skolu izglītība (*Comenius*);
- 2) Augstākā izglītība (*Erasmus un Erasmus Mundus*);
- 3) Profesionālā izglītība (*Leonardo da Vinci II*)
- 4) Pieaugušo izglītība (*Grundtvig*)
- 5) Eiropas integrācija (Jean Monnet Scholarships).

Ievērojot, ka Tukuma novada dome jau īsteno vienu Eiropas Savienības Mūžizglītības programmas *Grundtvig* apakšprogrammas aktivitātes mācību partnerības projektu „Young People in Action“, tad ņemot vērā domes struktūrvienību un pašvaldības iestāžu profilu, divas Mūžizglītības programmas apakšprogrammas, kurās pašvaldība un tās iestādes varētu piedalīties ir profesionālās izglītības apakšprogramma *Leonardo da Vinci II* un skolu izglītības programma *Comenius*. Abas šīs apakšprogrammas Latvijā tiek administrētas ar Valsts Izglītības attīstības aģentūras starpniecību (www.viaa.gov.lv). *Leonardo da Vinci* apakšprogrammā projektus var iesniegt juridiskas personas, kas saistītas ar profesionālo izglītību un ir reģistrētas kādā no 33 programmas dalībvalstīm. Turklāt, nav mazsvarīgi, ka tieši šobrīd ir atvērti šādi *Leonardo da Vinci* apakšprogrammas aktivitāšu projektu pieteikumu konkursi ar sekojošiem iesniegšanas termiņiem:

² http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc78_en.htm, apskatīts 27/12/2011

- **daudzpusējo projektu, sadarbības tīkla un papildu pasākumu projektu pieteikumi** - līdz 2012.gada 2.februārim,
- **inovāciju pārneses projektu pieteikumi** – līdz 2012. gada 2. februārim,
- **mobilitātes projektu pieteikumi** – līdz 2012. gada 3. februārim,
- **partnerības projektu pieteikumi** – līdz 2012. gada 21. februārim,
- **sagatavošanas vizītes** – 2 mēnešus pirms plānotās vizītes sākuma datuma.³

Projekti inovāciju pārneses, mobilitātes, partnerības un sagatavošanas vizīšu aktivitātēs ir jāiesniedz Valsts Izglītības attīstības aģentūrā (VIAA), bet daudzpusējo projektu, sadarbības tīkla un papildu pasākumu aktivitātē projektu pieteikumi jāiesniedz Eiropas Komisijas Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrā (*Education Audiovisual & Culture Executive Agency (EACEA)*): http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php).

Savukārt *Comenius* programmas ietvaros projektus var iesniegt fiziskas un juridiskas personas, kas saistītas ar skolu izglītību un ir reģistrētas kādā no 33 programmas dalībvalstīm. Arī šajā apakšprogramma šobrīd ir atvērti projektu iesniegumu konkursi, kuriem ir noteikti sekojošie to iesniegšanas termiņi:

- **profesionālās pilnveides projektiem** - 2012.gada 16.janvāris; nākamie iesniegšanas termiņi būs 2012. gada 30. aprīlis un 2012. gada 17. septembris,
- **asistentūras projektiem** - 2012. gada 31. janvāris,
- **skolu un reģionālo partnerību projektiem** - 2012. gada 21. februāris,
- **daudzpusējo projektu, sadarbības tīkla un papildu pasākumu projektu pieteikumi** - 2012.gada 2.februāris,
- **sagatavošanas vizītes:**

3

http://www.viaa.gov.lv/lat/muzizglitibas_programma/leonardo_da_vinci/leo_konkursi/izsludinatie_konkursi/?text_id=11585, apskatīts 27/12/2011

- projektu pieteikumi vizītēm pie partneriem iesniedzami no 2012. gada 1. jūlija un vismaz 2 mēnešus pirms plānotās vizītes pie partnera,
- projektu pieteikumi kontaktsemināriem iesniedzami atbilstoši VIAA mājas lapā noteiktajiem termiņiem.⁴

Visās aktivitātēs, izņemot aktivitāti „Daudzpusējie projekti, sadarbības tīkli un papildu pasākumi”, projektu pieteikumi ir iesniedzami VIAA, bet „Daudzpusējie projekti, sadarbības tīkli un papildu pasākumi” aktivitātē - Eiropas Komisijas Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūrā (http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php).

Programma „Kultūra” sniedz atbalsta trijos novirzienos - kultūras nozarē nodarbināto cilvēku mobilitātei, starptautisko mākslas darbu un kultūras produktu aprītei un starpkultūru dialogam. Programmas kopējais finansējums 2007. – 2013. gadu periodā ir 400 miljoni eiro⁵. Programma „Kultūra” administrē Eiropas Komisijas Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra (http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php), un tai dažādās tās aktivitātēs ir atšķirīgi projektu pieteikumu iesniegšanas termiņi, kuri 2012. gadā ir pieejamo interneta adresē: http://eacea.ec.europa.eu/culture/funding/2012/index_en.php.

Eiropas Savienības „Jaunatne darbībā” ir paredzēta 15 – 28 (dažos gadījumos 13 – 30) gadus veciem jauniešiem ar mērķi rosināt aktīvu pilsoniskuma apziņu, solidaritāti un toleranci jaunu eiropiešu starpā un iesaistīt viņus ES nākotnes veidošanā. Programma veicina jaunatnes mobilitāti ES iekšienē un ārpus tās robežām, neformālu apmācību un starpkultūru dialogu, rosina jaunu cilvēku iekļaušanos neatkarīgi no viņu izglītības, sociālās izcelsmes un kultūras piederības. ES līmenī Programmu administrē Eiropas Komisijas Izglītības un kultūras Ģenerāldirektorāts un Izglītības, audiovizuālās jomas un kultūras izpildaģentūra, un 2007. – 2013. gadu periodā tās ietvaros tiek piešķirti 885 miljoni eiro⁶. Latvijā Nacionālās aģentūras funkcijas veic Valsts aģentūra

⁴http://www.viaa.gov.lv/lat/muzizglitibas_programma/comenius/comenius_konkursi/comenius_izsludinatie/?text_id=11580, apskatīts 27/12/2011

⁵ http://ec.europa.eu/culture/our-programmes-and-actions/doc411_en.htm, apskatīts 27/12/2011

⁶ http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/overview_en.htm, apskatīts 27/12/2011

„Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra”, kur arī ir trīs reizes gadā – līdz 1. februārim, 1. maijam un 1. oktobrim⁷ ir jāiesniedz projektu pieteikumi.

Ievērojot, ka Tukuma pilsēta ir pievienojusies „Pilsētu mēru paktam” („*Covenant of Mayors*”), kura parakstītāji ir brīvprātīgi apņēmušies ievērot un pārsniegt ES mērķi samazināt CO₂ emisijas par 20 % līdz 2020. gadam, tad viens no pilsētas attīstības virzieniem būs saistīts ar atjaunojamo energoresursu izmantošanu, un tam paredzēto ES finanšu instrumentu izmantošanu. Viena no Eiropas Savienības programmām, kura visplašāk atbalsta dažādus pasākumus, kuri ir saistīti ar atjaunojamo energoresursu izmantošanu ir „Inteliģenta enerģija Eiropai” („*Intelligent Energy Europe*”).

Programma ir paredzēta finansiālā atbalsta sniegšanai tādām organizācijām, kuras ar savu darbību vēlas veicināt ilgtspējīgu enerģijas izmantošanu. Šo programmu Eiropas Komisija izveidoja 2003. gadā, lai tā kļūtu par daļu no plaša pasākumu kopuma gudrai enerģijas izmantošanai nākotnē. Programmas ietvaros tiek atbalstīti enerģijas izmantošanas efektivitātes celšanas un atjaunojamo energoresursu pielietošanas pasākumi, lai veicinātu „ES 2020” stratēģijas mērķu sasniegšanu (20% siltumnīcas efektu izraisošās gāzes izmešus, par 20% uzlabot energoefektivitāti un līdz 20% palielināt atjaunojamo resursu daļu enerģijas patēriņā).

Patlaban apstiprinātā programma „Inteliģenta enerģija Eiropai” 2007. – 2013. gadu periodam ir atvērta projektu pieteicējiem no visām ES dalībvalstīm, Norvēģijas, Islandes, Lihtenšteinas, Horvātijas un Maķedonijas, un tās kopējais budžets ir 730 miljoni eiro.

Programmas finansējums ir vērst trijos galvenajos virzienos.

Projektu finansēšana. Lielākā daļa Programmas budžeta tiek atvēlēta projektu finansēšanai energoefektivitātes veicināšanas un atjaunojamās enerģijas jomā. Programmas līdzekļi var tikt izmantoti, lai finansētu līdz 75% no projektu izmaksām. Atbildot uz ikgadēji izsludinātajiem projektu iesniegumu konkursiem, projekta pieteicējiem ir jāiesniedz projekta iesniegums, kurā ir skaidri izklāstīta tā ideja un

⁷ <http://www.jaunatne.gov.lv/index.php/raksti-projektu/programma-jaunatne-darbiba>, apskatīts 27/12/2011

īstenošanas plāns. Konkursa nolikuma ir noteiktas atbilstības, atlases un izvēles prasības attiecībā uz pieteicējiem un projektiem.

Preču un pakalpojumu iepirkumi. Lai iegūtu programmas „Inteliģenta enerģija Eiropai” mērķu sasniegšanai nepieciešamos pētījumus un pakalpojumus, Eiropas Komisija un tās izveidotā Konkurences un inovāciju izpildaģentūra (*Executive Agency for Competitiveness and Innovation, EACI*), izmantojot publiskā iepirkuma procedūras slēdz līgumus ar privātiem uzņēmumiem un organizācijām.

ELENA finanšu instruments pilsētām un reģioniem. ELENA (*European Local ENergy Assistance*) ir tehniskās palīdzības instruments, ar kura palīdzību ir pieejami finanšu līdzekļi tām pilsētām un reģioniem, kuri investē ilgtspējīgā enerģētikā. No ELENA līdzekļiem var segt to investīciju programmu sagatavošanas izmaksu daļu, kas saistīta ar tehniski ekonomisko pamatojumu izstrādi, tirgus izpēti, programmu struktūru veidošanu, biznesa plānu sagatavošanu, energo auditiem, iepirkuma dokumentu izstrādi. ELENA instrumenta ieviešanu vada Eiropas Investīciju banka un KfW Group.

Šī pārskata sagatavošanas brīdī ir atvērts (publicēts 2011. gada 20. decembrī) programmas „Inteliģenta enerģija Eiropai” projektu iesniegumu konkurss ar kopējo pieejamo finansējumu apmēram 39 miljoni eiro, un projektu iesniegumu iesniegšanas beigu termiņu **2012. gada 8. maijā**. Atbilstoši programmas „Inteliģenta enerģija Eiropai” 2012. gada darba programmai, projektus var iesniegt turpmāk uzskaitītajās tematiskajos virzienos un tiem pakārtotajās prioritātēs.

1) **SAVE: Energoefektivitāte** (aptuvenais budžets: 15 miljoni eiro⁸):

- **Industriālā izcilība enerģētikā:** darbībām, kuras vērstas uz Eiropas mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspējas paaugstināšanu, dodiet tiem iespēju taupīt enerģiju.
- **Patērētāju uzvedība:** darbībām, kuras palīdz pārveidot tirgu par labu energo efektīvākiem produktiem un sistēmām, un kuras maina patērētāju uzvedību.

⁸ CALL FOR PROPOSALS 2012 FOR ACTIONS UNDER THE PROGRAMME “INTELLIGENT ENERGY – EUROPE” Call Identifier: CIP-IEE-2012, 14. lpp; - pieejams: http://ec.europa.eu/energy/intelligent/files/call_for_proposals/call_2012_en.pdf, apskatīts: 2012. gada 3. janvārī.

- **Enerģētikas pakalpojumi:** darbībām, kuras palielina tirgus caurspīdīgumu un visu tirgus dalībnieku pārliecību par nepieciešamību attīstīt enerģētikas pakalpojumus maziem patērgātājiem un dod iespēju mājsaimniecībām nodrošināt energoefektivitāti ar „gudro skaitītāju” palīdzību.

2) **ALTENER: Jauni un atjaunojamie energoresursi** (aptuvenais budžets 11.5 miljoni eiro⁹):

- **Elektroenerģija no atjaunojamajiem energoresursiem:** darbībām, kuras palielina atjaunojamās elektroenerģijas daļu Eiropas enerģijas gala patēriņā.
- **Bioenerģija:** darbībām, kuras veicina lielāku biomasas, šķidrā bio-kurināmā un biogāzes ražošanu un izmantošanu enerģētikas tirgos.

3) **STEER: Enerģija transportā** (aptuvenais budžets: 12.5 miljoni eiro¹⁰):

- **Energoefektivitāte transportā:** darbībām, kuras samazina pieprasījumu pēc ceļošanas ar automašīnām un kravu transportēšanas pa ceļiem, kā arī novirza ceļošanu un transportēšanu uz efektīvāku transporta veidu izmantošanu.
- **Tīri un energoefektīvi transportlīdzekļi:** darbībām, kuras palīdz pārveidot tirgu par labu energoefektīvākiem transportlīdzekļiem, atbalsta un papildina nesen pieņemtos tiesību aktus šajā jomā.

2. Ņemot vērā, ka ELENA finanšu instruments ir tieši vērsts uz tehniskā atbalstu sniegšanu investīciju programmu izstrādi pilsētām un reģioniem, tad šādu programmu izveides gadījumā Tukuma pilsētai, visticamāk būtu lietderīgi izvērtēt iespējas saņemt finansējumu no ELENA finanšu instrumenta, kuram jāpiesakās vēršoties Eiropas Investīciju bankā, izmantojot kādu no sekojošajā interneta adresē:

http://www.eib.org/products/technical_assistance/elena/index.htm?lang=en, norādītajām saziņas iespējām.

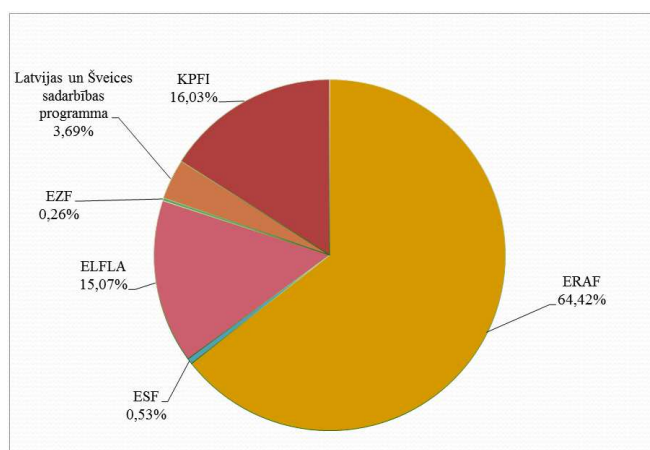
⁹ CALL FOR PROPOSALS 2012 FOR ACTIONS UNDER THE PROGRAMME “INTELLIGENT ENERGY – EUROPE”
Call Identifier: CIP-IEE-2012, 18. lpp; - pieejams:
http://ec.europa.eu/energy/intelligent/files/call_for_proposals/call_2012_en.pdf, apskatīts: 2012. gada 3. janvārī.

¹⁰ Turpat, 21. Lpp.

Tukuma novada pieredze decentralizēto projektu ieviešanā, Latvijas administrēto ES fondu apskats.

Tukuma novada dome un tās iestādes 2011. gadā ir īstenojuši projektus par kopējo summu Tukuma pilsētā 2 396 775,77 LVL apmērā, bet Tukuma novada pagastos 2 175 315,79 LVL apmērā, kuri tiek līdzfinansēti no Latvijā decentralizēti administrētajiem ES finanšu instrumentiem, tādiem kā: ES struktūrfondi – Eiropas Reģionālās attīstības fonds un Eiropas Sociālais fonds, Kohēzijas fonds, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Zivsaimniecības fonds, kas visumā nosedz gandrīz visas tās jomas, no kurām pašvaldībai ir pieejams finansiālais atbalsts 2007. – 2013. gadu darbības programmu ietvaros.

1. attēls. Eiropas fondu finansējums 2011. gadā. Avots: Tukuma pašvaldība.

Kā nozīmīgākais finanšu instruments, kas ir izmantots īstenojot investīciju projektus ir Eiropas Reģionālās attīstības fonds (64,4%). Kā otrs nozīmīgākais ir jāmin Klimata Pārmaiņu Finanšu instruments (KPFI), kas gan ir Latvijas Republikas valsts budžeta programma. Nozīmīgs instruments 2011. gadā ir bijis Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai - 15,07% no finansējuma ir īstenoti šī fonda ietvaros.

Šīs ziņojuma nodaļas ietvaros lietderīgs ir īss un uzskatāms pārskats par tiem projektu iesniegumu konkursiem, kuros pašvaldība un tās iestādes varētu piedalīties turpmāk līdz šī plānošanas perioda (2007. – 2013. gads) beigām. Šobrīd ES fondu vadošā iestāde Latvijā – Finanšu ministrija, nesen (01/12/2011) ir aktualizējusi 2012. gada pirmajā pusē plānoto projektu iesniegumu konkursi sadalījumā pa Darbības programmu aktivitātēm ir atspoguļoti zemāk esošajā 1.tabulā.

1. tabula

ES fondu aktivitāšu ieviešanas indikatīvais plāns par periodu no 2011. gada 4. ceturkšņa līdz 2012. gada 2. ceturksnim¹¹

Aktivitāte / apakšaktivitātes numurs	Aktivitātes/ apakšaktivitātes nosaukums	2011.gada 4.ceturksnis	2012.gada 1.ceturksnis	2012.gada 2.ceturksnis
1.3.1.1.6.	Atbalsts darba vietu radīšanai	-	-	(1.kārta) – 3 000 000 LVL
3.1.1.1.	Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai	27.10. aicināti 1.kārtas projektu īstenotāji iesniegt papildu projektu iesniegumus		
3.1.5.1.1.	Ģimenes ārstu tīkla attīstība	15.11.2011-15.01.2012 304 126 LVL		
3.2.1.1.	Valsts 1.šķiras autoceļu maršrutu sakārtošana	-	(3.projektu atlases kārtā) 15 714 136 LVL	
3.2.1.2.	Tranzītielu sakārtošana pilsētu teritorijās	3.projektu atlases kārtā -no 2011.gada 14.novembra līdz 2012.gada 16.janvārim (ieskaitot) – 8 958 876 LVL		
3.2.2.2.	Publisko interneta pieejas punktu attīstība	-		Plānota viena projekta (ierobežota atlase) iesnieguma iesniegšana 3 000 000LVL
3.2.2.3.	Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)		Atlasi plānots uzsākt pēc lēmuma par valsts atbalsta saskaņošanu ar EK saņemšanas (provizoriski 4.ceturksnis). 16 188 733.11 LVL	
3.5.1.1	Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000	4.kārta (26 710 228 LVL)		

¹¹ Informācija saskaņā ar <http://esfondi.lv/page.php?id=939>, apskatīts 28/12/2011

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

3.5.1.2.1.	Normatīvo aktu prasībām neatbilstošo izgāztuvju rekultivācija	Plānota papildu projektu iesniegumu atlases kārtā 7 729 063 LVL	
3.5.1.2.3.	Daļītās atkritumu apsaimniekošanas sistēmas attīstība	Plānotas papildu projektu iesniegumu atlases kārtas. Kopā atlikums 28 985 483 LVL	
3.5.2.1.2.	Pasākumi uzņēmumu siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai	Projektu iesniegumu atlase no 2011.gada 1.decembra līdz 2012.gada 1.februārim – 13 007 742 LVL	-
3.6.1.1.	Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai	-	4.projektu iesniegumu atlases kārtā /ERAF kvotu atlikumi uz 30,10,2011 sastāda 19 357 664 LVL

No augstāk esošajā tabulā minētajiem projektu iesniegumu konkursiem, kuri ir plānoti 2012. Gada pirmajā pusē, par atbilstošākajiem Tukuma novada pašvaldības stratēģiskajiem mērķiem un tā iestāžu un uzņēmumu darbības profilam būtu jāatzīmē, projektu iesniegumu konkursi sekojošās divās aktivitātēs:

- 1) 3.5.1.1. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000
- 2) 3.5.2.1.2. Pasākumi uzņēmumu siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai

Identificēto un pieejamo ES finanšu instrumentu atbilstības izvērtējums Tukuma novada Attīstības programmā nospraustajām ilgtermiņa prioritātēm ir sniegts zemāk esošajā tabulā:

Prioritāte	Programma
Pieejama, kvalitatīva izglītība un kultūrvidē un nodrošināta sociālā un veselības aizsardzība un aktīva dzīves vide.	Mūžizglītības Integrētā darbības programma; Programma „Kultūra”; „Jaunatne darbībā”
Nodrošināta efektīva resursu pārvaldība.	„Inteliģenta enerģija Eiropai”
Attīstīta transporta, sakaru, ūdenssaimniecības, vides un enerģētikas infrastruktūra un sakārtotas būves drošai dzīves videi un stabilai uzņēmējdarbībai.	3.5.1.1. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000”

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

	3.5.2.1.2. Pasākumi uzņēmumu siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai
--	--

3. Citi ārvalstu finanšu palīdzības veidi Latvijā

No citiem Latvijā pieejamajiem ārvalstu finanšu palīdzības veidiem, vispirms ir jāatzīmē Eiropas Ekonomikas zona finanšu instruments un Norvēģijas valdības divpusējais finanšu instruments, kuri ir izstrādāti un tiek ieviesti Brīvās Tirdzniecības Asociācija (EBTA) ietvaros, kā arī Šveices – Latvijas sadarbības programma.

Latvijai jaunajā plānošanas periodā 2009.-2014.gadā Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta (EEZ FI) ietvaros ir pieejami 24,29 milj. LVL (34,55 milj. EUR) un Norvēģijas finanšu instrumenta (NFI) ietvaros ir pieejami 26,99 milj. LVL (38,4 milj. EUR), no kuriem 7,5% tiek ieturēti donorvalstu vadības izdevumiem.

Kā EEZ FI galvenās prioritātes 2009. – 14. gadā ir plānotas:

- 1) Pielāgošanās klimata pārmaiņām;
- 2) Finansējums nevalstiskām organizācijām;
- 3) Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana un atjaunināšana;
- 4) Stipendijas;
- 5) Tehniskā palīdzība saņēmējvalstij un līdzekļi savstarpējām attiecībām nacionālā līmenī.¹²

Savukārt NFI ietvaros, tam pašam laika periodam ir noteiktas sekojošas prioritātes:

- 1) Inovācijas "zaļās" ražošanas jomā;
- 2) Globālais fonds cienīga darba un trīspusējās sadarbības veicināšanai;
- 3) Divpusēja sadarbība pētniecības jomā;
- 4) Stipendijas;
- 5) Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība ar Norvēģijas valsts iestādēm, vietējām un reģionālām iestādēm;
- 6) Korekcijas pakalpojumi, tajā skaitā ar ieslodzījumu nesaistītas sankcijas;

¹² <http://www.eeagrants.lv/?id=23>, apskatīts 28/12/2011

- 7) Tehniskā palīdzība saņēmējvalstij un līdzekļi savstarpējām attiecībām nacionālā līmenī.¹³

Vairākas no abu instrumentu noteiktajām prioritātēm ir aktuālas arī Tukuma novadā, tāpēc principā šo finanšu instrumentu līdzekļus būtu iespējams izmantot novada attīstībā, tomēr, lai noteiktu precīzu atbilstību prioritātēm būtu nepieciešams detalizēti iepazīties ar katra projektu iesniegumu konkursu noteikumiem. Šobrīd vienīgais notiekošais projektu iesniegumu konkurss ir NFI ietvaros *atvērtais „Globālais fonds cienīga darba un trīspusējās sadarbības veicināšanai” (Fund for Decent Work and Tripartite Dialogue)*”, kuram Latvijā ir noteiktas sekojošas prioritātes:

- 1) Veselība, drošība un vide darba vietā;
- 2) Informācijas un izpratnes sekmēšanas pasākumi un partnerību veidošana gan sociālo partneru vidū gan ar publiskā un privātā sektora organizācijām, kā arī NVO;
- 3) Sociālo partneru rīcība nodarbinātības, izglītības, apmācības, mājokļa, antidiskriminācijas, nabadzības novēršanas, veselības, drošības un sociālās aizsardzības nodrošināšanai.

Šveices – Latvijas sadarbības programmas ietvaros ir noteiktas sekojošas piecas prioritātes:

- 1) Drošība, stabilitāte un atbalsts reformām;
- 2) Vide un infrastruktūra;
- 3) Atbalsts privātajam sektoram;
- 4) Cilvēkresursu un sociālā attīstība;
- 5) Īpaši asignējumi.

Vadoties no noteiktajiem mērķiem un plānotajām aktivitātēm, viena no Tukuma novada domei interesantākajām apakšprioritātēm, kurā sagatavot projekta pieteikumus varētu būt „Reģionālās attīstības iniciatīvas attālos vai mazattīstītos reģionos”, jo viens no tās diviem mērķis ir „stiprināt struktūru un kapacitāti reģionālā un pašvaldību līmenī”, paredzot tādās aktivitātes kā Pašvaldību transporta sistēmas analīze pēc

¹³ <http://www.eeagrants.lv/?id=23>, apskatīts 28/12/2011

administratīvi-teritoriālās reformas īstenošanas, skolnieku transportēšanu un ar to saistītos atbalsta pasākumus nodrošināšana, Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs¹⁴. Tomēr Tukuma novada domes un tās iestāžu dalības iespējas šajā Programmā apakšprioritātes ietvaros lielā mērā būs atkarīga no lietotās „attālo vai mazattīstīto reģionu” definīcijas projektu iesnieguma konkursa noteikumos.

4. Esošie un potenciālie sadarbības partneri projektu sagatavošanā un ieviešanā

Lai sagatavotu un īstenotu projektus ar mērķi savstarpēji sadarbojoties ar partneriem Eiropas Savienībā vai pierobežas reģionos risināt kādu novada attīstībai svarīgu problēmu, vai pārņemt ārvalstu pieredzi, nozīmīga loma ir potenciālo sadarbības partneru iesaistē. Potenciālie sadarbības partneri turpmāko projektu sagatavošanā un ieviešanā var izrietēt arī no esošās starptautiskās sadarbības pieredzes.

Tukuma novadā ietilpstošajai Tukuma pilsētai ir vairākas sadraudzības pilsētas un iegūtie kontakti un sadarbība vairāku gadu garumā var tikt izmantota arī, lai sagatavotu un īstenotu projektus vairākās jomās. Potenciālo sadarbības partneru izvēle ir atkarīga gan no projekta mērķiem un uzdevumiem, gan arī no programmas, kurā ir pieejams finansējums, nosacījumiem par sadarbības partnervalstīm.

Atsevišķas ES programmas ir izstrādājušas partneru datubāzi, kas var tikt izmantota potenciālo sadarbības partneru meklēšanai, lai sagatavotu projekta pieteikumu konkrētas aktivitātes īstenošanai.

1. tabula. Tukuma novada sadraudzības pilsētas

ES dalībvalsts (+/-)	Valsts	Pilsēta/pašvaldība
+	Zviedrija	Tidaholma
+	Vācija	Šēsele
+	Lietuva	Plunģe
+	Polija	Andrihova
+	Francija	Šenevjēra
-	Izraēla	Bnei-Aish

¹⁴ <http://www.swiss-contribution.lv/page/71>, apskatīts 28/12/2011

-	Ukraina	Izjuma
-	Baltkrievija	Koreļiči
-	Krievija	Krasnogorska

Izvērtējot pieejamo informāciju par īstenotiem projektiem 2012. gadā, var secināt, ka šī pieeja ir tikusi veiksmīgi īstenota, tiek realizēts projekts „Ilgtspējīga sadarbības tīkla attīstība starp Rietumiem un Austrumiem”, kura iesniedzējs ir Tukuma sadraudzības pašvaldība Pluņģe Lietuvā.

2. tabula. Tukuma novada projektu sadarbības partneri

Projekta nosaukums, programma	Valsts, pašvaldība	Organizācijas nosaukums (angļu val.)
<i>„Ilgtspējīga sadarbības tīkla attīstība starp Rietumiem un Austrumiem”</i> Eiropa pilsoņiem	Lietuva, Pluņģe	Plunge Municipality
	Ziedrija, Boxholm	Boxholm Municipality
	Vācija, Mendena	Mendena Municipality
	Horvātija, Blato	Blato Municipality
	Polija, Adrychow	Andrychow Municipality
	Itālija, Martano	Martano Municipality
<i>Young People in Action</i>	Kipra (koordinators) Latvija Bulgārija Polija Lietuva Rumānija	Pyrgos Municipality Tukums Municipality Kresna Municipality Nowosolna Municipality Plunge Municipality Campina Municipality
<i>„Foodlinks”</i> FP7 programma	Wageningen, Nīderlande	Vageningas (Wageningen) Universitāte
	Šveice, Frick	The Research Institute of Organic Agriculture (FiBL)
	Lielbritānija, Kārdifa	Kārdifas Universitāte
	Itālija, Piza	Pizas Universitāte
	Lielbritānija, Londona	Londonas pilsētas Universitāte

		(City University London)
	Austrija, Grāca	Inter-University Research Centre for Technology, Work and Culture (IFZ)
	Zviedrija, Malme	Malmes pilsēta
	Skotija	The Scottish Government
	Spānija, Vitoria-Gasteiz	Neiker-Tecnalia, the Basque Institute for Agricultural Research and Development
	Francija, Bretaņa	FRCIVAM
	Austrija, Vīne	OeBV-Via Campesina Austria
	Nīderlande	Limburgas province

Lai iegūtu pilnīgāku pārskatu par esošajiem un potenciālajiem sadarbības partneriem, un atvieglotu darbu pie potenciālo sadarbības partneru atlases projektu pieteikumu gatavošanā, ieteicams izveidot datubāzi, kurā minēta partnerorganizācija, iepriekšējās sadarbības īss apraksts, sadarbības vērtējums, kontaktpersonas.

Secinājumi un ieteikumi

- Tukuma novadam ir ievērojama pieredze decentralizēti administrētu investīciju projektu sagatavošanā un ieviešanā; paplašinot līdz šim iegūto pieredzi un piedaloties projektu konkursos pārrobežu sadarbības jomā, tiktu uzlabota kapacitāte turpmāko investīciju projektu ieviešanā;
- Izveidot datubāzi, apkopojot informāciju par starptautiskajiem sadarbības partneriem;
- No vispār esošajām 50 Tukuma domes iestādēm un uzņēmumiem, lielākais skaits un izglītības iestādes (25), tam seko domes struktūrvienības, kas īsteno vispārējo pārvaldes funkciju (14), kultūras, tūrisma un sporta organizācijas (7) un pašvaldības kapitālsabiedrības (4), kas nosaka arī tās jomas, kurās saskaņoti ar Tukuma novada attīstības prioritātēm būtu nepieciešama plašāka ES finanšu instrumentu izmantošana;
- Pašvaldībai piemērotākās potenciāli izmantojamās ES centralizēti administrētās programmas būtu rekomendējamas tādas programmas kā „Mūžizglītības Integrētā darbības programma”, „Jaunatne darbībā”, Programma „Kultūra”, „Inteliģenta enerģija Eiropai”
- Attiecībā uz ES decentralizēto fondu izmantošanu (Kohēzijas fonds, ERAF, ESF), jāatzīmē, ka jau šobrīd pašvaldība īsteno lielu skaitu projektu, piedaloties praktiski gandrīz visās tai svarīgajās ES fondu aktivitātēs, kā arī jāņem vērā, ka pakāpeniski noslēdzoties 2007.-2013.gada plānošanas periodam, iespējas piedalīties jaunos projektu konkursos kļūst arvien ierobežotākas. Tomēr būtu lietderīgi apsvērt jaunu projektu sagatavošanu un iesniegšanu vismaz divās aktivitātēs: 3.5.1.1. „Ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstība aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000” un 3.5.2.1.2. Pasākumi uzņēmumu siltumapgādes sistēmu efektivitātes paaugstināšanai